

L'Autoritat Catalana de la Competència

Arseni Gibert

President de l'Autoritat Catalana de la Competència

Una reforma important a favor de la promoció i la defensa de la competència

El dia 4 de febrer de 2009, el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei de l'Autoritat Catalana de la Competència. La seva tramitació parlamentària havia començat amb l'admissió a tràmit per part de la Mesa el dia 13 de maig de 2008.

La tramitació parlamentària ha significat un procés continuat d'enriquiment i de matisació del text aprovat pel Govern. Es van produir cinc compareixences de persones molt qualificades per opinar sobre el Projecte de Llei i les seves observacions van ser àmpliament recollides en les esmenes dels grups parlamentaris i en bona mesura incorporades en el text. Finalment el consens total no va ser possible, en algun cas per diferències substantives de model, com el cas d'un grup parlamentari que defensava que l'Autoritat Catalana de la Competència havia de ser un òrgan del Parlament, i en algun altre per raons o diferències de menor entitat que possiblement no haurien d'haver impedit necessàriament majors nivells d'acord.

Tot i ser una Llei essencialment d'autoorganització de la Generalitat per exercir les seves competències, la Llei és important per dues raons que el conseller Castells, com a titular de la conselleria que ha promogut la reforma, va posar de manifest en la seva presentació davant el Ple del Parlament del Projecte de Llei en el debat de totalitat celebrat el dia 2 de juliol de 2008: la primera raó, perquè és una Llei de desplegament del nou Estatut d'autonomia de Catalunya, l'article 154 del qual defineix un marc competencial que amplia substantivament l'anterior en matèria de promoció i defensa de la competència; la segona, perquè suposa un pas endavant de modernització i d'adaptació a les noves orientacions en matèria de competència que impulsa la Unió Europea i que ja ha originat nombroses reformes en els seus estats membres, entre aquestes la del mateix Estat espanyol el 2007.

Una llei cabdal perquè desplega el nou Estatut i suposa una adaptació a la normativa comunitària

Els òrgans catalans de defensa de la competència creats el 2002, prenent com a model de referència els estatals d'aquell moment, han acomplert correctament la seva funció d'exercir l'única competència l'avors atribuïda a la Generalitat per una sentència del Tribunal Constitucional, la competència de rebre denúncies, instruir-les i dictar resolucions. Fins i tot, malgrat que no estan pensades ni dotades per exercir altres tasques, han fet significatives incursions en terrenys de promoció de la competència. Però l'experiència ha posat també de manifest que presentaven algunes disfuncions que calia corregir si es pretenia entrar de ple i adequadament en les polítiques proactives o de promoció de la competència.

Quines disfuncions? Bàsicament una, que es podria descriure com a desproporció interna entre alts càrrecs, tècnics especialitzats en competència i persones dedicades a funcions auxiliars i domèstiques. Dit d'una altra manera, calia optimitzar els recursos disponibles prioritzant la consolidació d'una estructura estable i més potent i formada de tècnics de l'Administració altament especialitzats en la matèria.

Quines polítiques proactives o de promoció de la competència? Es podria parlar de diverses línies, però susceptibles de ser resumides en dues: la primera, les anàlisis i els estudis de mercat del funcionament de sectors i subsectors, no només per acumular coneixement expert i publicar, sinó també per actuar d'ofici sobre aquells sectors més importants per l'economia catalana i pels con-

sumidors i usuaris, i cal tenir en compte que les denúncies no fan aquesta selecció de sectors; la segona, consistent en emetre informes sobre les normes des del punt de vista de la competència. Sovint les normes contenen, sense que sigui sempre necessari o suficientment justificat, prescripcions no favorables a la lliure competència. Es tracta d'evitar-ho en les noves mentre s'elaboren i de recomanar al Govern la seva remoció en les ja vigents.

Cal dir que les noves competències no es limiten a aquestes funcions de promoció de la competència descrites, sinó que inclouen també competències importants en matèria de control de concentracions empresarials i d'ajuts públics.

Un òrgan col·legiat capaç de generar doctrina en les seves resolucions i recomanacions al Govern i a les administracions públiques

Tal com s'ha dit anteriorment, la Llei de l'Autoritat Catalana de la Competència és una llei d'organització per exercir totes aquestes competències. Els criteris organitzatius escollits són essencialment dos. Un, ja apuntat, és fer possible el fet de dotar la institució d'un cos tècnic potent i estable, especialitzat i en permanent formació contínua. L'altre és dotar-la d'un òrgan col·legiat d'alt nivell i prestigi, no per desenvolupar un gran volum de feina, que l'han de fer principalment els tècnics, sinó per aportar-hi valor afegit en forma de resolucions i recomanacions al Govern i a les administracions públiques, és a dir, generant i divulgant "doctrina" en matèria de competència. Generant cultura de competència, dels seus beneficis, dels seus avantatges per l'economia de Catalunya i pels consumidors i usuaris.

Un altre aspecte important de la Llei és la independència de l'Autoritat Catalana de la Competència. La Llei preveu les condicions bàsiques i habituals per dotar d'independència els organismes que per la seva funció la requereixen. Una doble independència: del mateix Govern i dels agents econòmics. Una independència que amb la nova funció d'informar la regulació és encara més necessària.

Les principals condicions que preveu la Llei, a més del règim jurídic que així ho declara, per garantir aquesta independència són: nomenament dels alts càrrecs i vocals de l'òrgan col·legiat per a un període superior al d'una legislatura –6 anys– i no renovable; causes de cessament taxades; règim d'incompatibilitat específic, i diverses formes de control parlamentari dels seus màxims

La Llei va ser aprovada el passat 4 de febrer per 83 vots a favor i 50 en contra.
Foto: Parlament de Catalunya

responsables. Aquest control parlamentari inclou l'obligació de comparèixer davant la Comissió d'Economia i Finances del Parlament després del seu nomenament per donar compte de la seva visió de la missió que l'Autoritat Catalana de la Competència té encomanada i dels seus propòsits i compromisos en l'exercici del càrrec.

Més enllà, però, d'aquestes variables, cal principalment destacar les obligacions que la Llei prescriu de fer públiques no només totes les resolucions, que a això ja obliga la Llei estatal en defensa de la competència, sinó especialment tots els estudis i tots els informes no més tard de 45 dies després d'haver estat lliurats al Govern.

La tramitació de la Llei es va demorar prop d'un mes i mig pel fet que un grup parlamentari tenia dubtes o pensava que podia haver-hi disconformitats entre el text del llavors Projecte de Llei i l'Estatut d'autonomia de Catalunya i va sol·licitar a la Mesa del Parlament que demanés un dictamen al Consell Consultiu. La Mesa així ho va acordar.

Aquest temps no s'ha de considerar temps perdut, ans al contrari, després del dictamen del Consell Consultiu tots podem tenir la plena seguretat que la Llei és conforme a l'Estatut. En primer lloc, perquè així ho afirma el dictamen sobre tots i cadascun dels punts que el grup parlamentari sol·licitant posava en qüestió. En segon lloc, perquè les dues observacions que el Consell Consultiu recomanava precisar i aclarir en relació amb la distribució de funcions entre òrgans interns de l'Autoritat Catalana de la Competència es van incloure en el text d'acord amb aquestes recomanacions mitjançant esmenes dels grups parlamentaris.

Amb l'entrada en vigor i desplegament d'aquesta Llei, s'entra en una nova etapa de l'encara curta història dels òrgans catalans de promoció i defensa de la competència. Catalunya ja va ser la primera comunitat autònoma a crear-los després de la sentència del Tribunal Constitucional que els reconeixia competències i, de ben segur, amb aquesta reforma tornarà a ser capdavantera en el procés de modernització de les polítiques de competència superant l'etapa de l'exercici només de les polítiques reactives, obrint-se al camp de les polítiques proactives o de promoció de la competència en la línia de modernització i noves perspectives que impulsa la Unió Europea en aquesta matèria.

Finalment, val la pena recordar i tenir en compte que les polítiques de competència estan cridades a guanyar rellevància en el futur, per dues raons. La primera és que són un instrument de política econòmica en el sentit que afavoreixen l'eficiència del sistema econòmic i la seva competitivitat; la segona, perquè són també favorables als consumidors i usuaris, la introducció de competència en els mercats en què no n'hi havia o el seu increment efectiu en els que ja n'hi havia sempre produeix, com a mínim, un d'aquests dos efectes: baixen els preus o millora la qualitat. Gairebé sempre, tots dos.

**Catalunya inicia
una nova etapa en
la promoció de la
competència en la línia
de modernització que
impulsa la
Unió Europea**